

RIKSADVOKATEN

Det nasjonale statsadvokatembetet
Oslo statsadvokatembeter
Sjefen for Kripos
Politimesteren i Oslo
Politimesteren i Øst

DERES REF.:

VÅR REF.:

2018/01039-004 RBR/ggr
089

DATO:

27.08.2018

GJENGPROBLEMATIKK

1. Orienteringsmøte

Det vises til orienteringsmøte i riksadvokatens lokaler tirsdag 21. august d.å., hvor formålet dels var å få oppdaterte redegjørelser, dels vurdere behovet for å koordinere den strategiske og operative innsatsen i straffesporet, og dels invitere sentrale aktører i påtalemyndigheten og politiet til en diskusjon om veien videre.

Riksadvokaten ønsker innledningsvis å gi møtedeltagerne anerkjennelse for gode innlegg og en konstruktiv og åpen diskusjon. Møtet styrker vår oppfatning om at politiets innsats i dag er koordinert og målrettet. Orienteringene som ble gitt under møtet gir også viktig og utfyllende informasjon om aktuelle utfordringer som er høyst relevante når riksadvokaten i nærmeste fremtid skal rådgi Justis- og beredskapsdepartementet om mulige strategier og tiltak.

Møtet foranlediger en oppsummering med tilhørende direktiver herfra.

2. Erfaringsgrunnlag

Gjengproblematikken representerer en betydelig kriminalitetsutfordring, og omfattes av riksadvokatens sentrale prioriteringer. Utviklingen på dette området følges naturlig nok nøye. Gjennom vold, trusler og annen kriminalitet bidrar disse miljøene til å skape utrygghet i befolkningen, noe som selvsagt må tas på største alvor. Gjengproblematikken er ikke ny, og virkemiddelbruken må ses i en lengre tidshorisont. På slutten av 90-tallet utspant det seg på det sentrale Østlandet flere voldelige sammenstøt med skytevåpen før politiet fikk situasjonen under kontroll. I kjølvannet av skyting i området ved Aker brygge noen år senere kom en ny oppblomstring av uønsket gjengvold. En viktig erfaring fra disse periodene er utvilsomt at samordnet, målrettet og utholdende innsats, både i det forebyggende og det reaktive sporet, gir resultater.

3. Strategier og virkemidler

Gjengene representerer ikke en homogen og ensartet masse. Dette er viktig å omerindre når strategier skal evalueres og virkemiddelbruk avstemmes. Dels snakker vi om tunge multikriminelle aktører, dels rotløs ungdom som står på terskelen til en kriminell løpebane.

Som overordnet ansvarlig for politiets straffesaksbehandling gir riksadvokaten et klart og tydelig signal om at overfor de såkalte "harde" kriminelle vil inkapasitering og lange fengselsstraffer utgjøre en viktig del av den strategi som skal og må følges. Samtidig som riksadvokaten på generelt grunnlag advarer mot situasjonsbestemte stemningsbølger, innebærer den negative utviklingen i gjengmiljøene på det sentrale østlandet at riksadvokaten nå gir sin tilslutning til departementets gjennomgang av aktuelle strategier og virkemidler. I relasjon til de sentrale aktørene (bakmennene) i gjengene har det vist seg utfordrende at disse bevisst søker å fjerne seg fra de direkte kriminelle handlinger, hvilket påvirker bevissituasjonen.

I tillegg til en intensivert og målrettet innsats i det reaktive sporet minner riksadvokaten om viktigheten av at forebyggende virkemidler aktivt tas i bruk, og at innsatsen favner bredt. Ikke minst Politidirektoratet spiller her en sentral rolle.

4. En samordnet, koordinert og målrettet politiinnsats

Etter møtet er det vår vurdering at den kurs og de strategiske valg som nå er staket ut, og som omfatter et bredt sett av virkemidler, synes hensiktsmessige. Ikke minst dokumenterer beslag av store kvanta narkotika at miljøene har betydelig kapasitet. Politiets innsats må derfor være kunnskapsbasert, og tilgjengelige metoder tas i bruk. På dette området har politiet blitt vesentlig bedre. Samordningsorganet vil også kunne spille en viktig rolle fremover for å understøtte en strategisk og målrettet politiinnsats.

Samtidig er det helt avgjørende at de sentrale aktørene innen påtalemyndigheten og politiet evner å samordne innsatsen på en hensiktsmessig måte. Kripos og Oslo politidistrikt står her i en særstilling, og riksadvokaten forutsetter at etablerte samarbeidsstrukturer videreutvikles på en måte som legger til rette for god informasjonsflyt, og hvor dobbeltarbeid unngås. Dette må også omfatte ulike støttefunksjoner. Kontaktpunkter med nødvendig beslutningskompetanse på både strategisk og operativt nivå er eksempelvis en selvfølge.

I forbindelse med store etterforskningsprosjekter vil det tidvis dukke opp såkalte "ad-hoc" saker. Dette er saker som politiet selvsagt må respondere på, men som ikke må bli et hinder for satsningenes hovedformål, nemlig bakmannsapparatet. Riksadvokaten forutsetter at etterforskningen av slike små og mellomstore saker etter omstendighetene kan overføres til andre politidistrikter/enheter dersom dette vurderes nødvendig for en god måloppnåelse. En absolutt forutsetning når slike situasjoner oppstår, er god kommunikasjon. Om nødvendig er riksadvokaten mer enn beredt til å yte bidrag til hvordan disse sakene skal håndteres om ikke nevnte samarbeidsstrukturer er i stand til å løse dette på hensiktsmessig måte.

5. Videre oppfølging

Riksadvokaten vil i november 2018 innkalle møtedeltagerne til et oppfølgingsmøte (tentativt 27.), hvor oppmerksomheten rettes mot de beskrevne strategier og tiltak, og oppfølgingen/operasjonaliseringen av disse. Samtidig som riksadvokaten som nevnt sitter

med et inntrykk av at innsatsen mot gjengene nå er adekvat innrettet og godt fundert, er problematikken så viktig i den samlede bekjempelsen av organisert kriminalitet at en herfra ønsker å forsikre seg om at den samlede innsatsen fortsatt er både hensiktsmessig innrettet og riktig dimensjonert, og ikke minst blir gitt tilstrekkelig prioritet over tid i samsvar med dette direktiv. Fra vår side er det ikke tvilsomt at et godt og detaljert samarbeid mellom Kripos og de aktuelle politidistrikter vil være av sentral betydning for å lykkes. Oslo statsadvokatembeter og Det nasjonale statsadvokatembetet skal holde seg orientert om den innsats som her er omtalt, og er det forhold som bør påkalle riksadvokatens oppmerksomhet ved det videre arbeid, skal vi underrettes. Kontaktperson her er statsadvokat Reidar Bruusgaard.

Vi gjør også oppmerksom på at statsadvokatenes inspeksjonsrapport fra Enhet Sentrum i Oslo politidistrikt omhandler utfordringer knyttet til gjeng, og som må vurderes nærmere.

Tor-Aksel Busch

Reidar Bruusgaard
statsadvokat

Gjenpart: Politidirektoratet